

i Loven om Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker og fabrikmæssig drevne Virksomheder har optaget Bestemmelser om Begrænsning af Arbejdstiden, og naar man ser hen til Udlandet, viser det sig, at man der har en endnu langt videre fremskreden Lovgivning paa dette Omraade. Hidtil har man dog i alt væsentligt begrænset sig til at lovgive, hvor det drejer sig om dem, der maatte betegnes som umyndige, idet man er gaaet ud fra, at disse i Henhold til hele deres retslige Stilling ikke selv ejede de fornødne Midler til at sikre sig en rimelig Arbejdstid og den fornødne Fritid uden for Arbejdet, medens man i lang Tid har fastholdt i alt Fald principielt det Standpunkt, at voksne Mænd selv maatte være Herre over den Tid, i hvilken de vilde arbejde, og selv maatte kunne bestemme, hvor lang Tid de vilde have fri. Imidlertid er det dog mere og mere gaaet op for den almindelige Bevidsthed, at denne ideelle personlige Frihed kun i ringe Grad kan praktiseres i det virkelige Liv. Den Udvikling, der har fundet Sted i de økonomiske Forhold i de sidste Menneskealdrer, har mere og mere medført, at den store Arbejderbefolkning bliver økonomisk afhængig og derved ude af Stand til i fuldt Maal at skaffe sig Hjælpen af de personlige Friheder, der ifølge den gældende Ret maa siges at være den hjemlede. Man har da ogsaa i andre Lande, særlig i de senere Aar, erkendt, at det var nødvendigt for Lovgivningsmagten at gribe ind paa dette Omraade, om man end ikke endnu er naaet til at fastsætte en mere almindelig Regel. Ved Siden af dette foreligger jo imidlertid en Række samstemmende Udtalelser fra Arbejdernes egen Side, ikke blot her hjemme fra vort Land, men trindt omkring fra i Europa og Amerika, hvor Arbejderne ved Sammentømster, ved aarlige Manifestationer og ved deres almindelige Virksomhed for at forbedre deres Vilkaar bestandig fremhæve, at en Begrænsning af deres Arbejdstid er en af de allerførste Fordringer, de maa stille. Ved en Undersøgelse af dette Forhold vil det ogsaa ganske sikkert vise sig, at skal Arbejderklassen naa frem til kulturelt Fremstridt, bliver det nødvendigt, at der for det første skaffes, saa vidt det er gørligt, Beskæftigelse og derved gennem Afgang til Livsophold for saa vidt muligt alle Arbejdere, men dernæst, at vi begrænse Arbejdstiden og sørge for, at de Ulemper, der kunne følge med Arbejdet, ikke faa Indflydelse paa Arbejdernes Sundhed. Endvidere bliver det nødvendigt, at man skaffer Arbejderne fornøden Fritid til Selvopdragelse, til Deltagelse i det offentlige Liv, til Pleje af deres

Familieliv, til overhovedet at være i Stand til at højne sig og tilegne sig de Kulturgoder, som vort Samfund er i Stand til at byde. Jeg tror, at man med dette for Dje kan sige, at Arbejdstidens Længde næsten danner Maalestoffet for det Kulturtrin, hvorpaa det paagældende Samfund staar, det vil med andre Ord sige, at hvor den almindelige Befolkningsklasse staar højt i økonomisk Velvære, i Intelligens og Forstaelse, er der, hvor man har den korteste Arbejdstid, medens det modsatte vil være Tilfældet, hvor man har længst, ja ubegrænset Arbejdstid. Hvis dette er rigtigt, er der al Opfordring for Lovgivningsmagten til at tage dette Spørgsmaal under Overvejelse, og det er med dette for Dje, at Forslagsstillerne tillade sig at fremsætte dette Forslag. — Forslagets Enkeltheder skal jeg ikke komme ind paa i dette Djeblif. Jeg skal kun nævne, at man har ment, at for saa vidt det drejede sig om Haandværk, Fabrikdrift, almindelig Samsærdsel, kort sagt om alle tekniske Virksomheder, og for saa vidt det drejede sig om offentlige, kommunale og statlige Arbejder og Tjenester samt for Bestillingsmænd, vilde det være muligt allerede nu at fastsætte Arbejdstiden til 8 Timer i Døgnet, hvorimod Forholdet maatte stille sig noget mere tvivlsomt, naar man skulde beskæftige sig med de rent landbrugsmæssige Arbejder. I saa Henseende have Forslagsstillerne ogsaa taget Hensyn og undtaget en hel Række Arbejder, medens man samtidig foreslaar, at der anstilles Undersøgelser for at komme paa det rene med, i hvor stor Udtrækning man mulig kan være i Stand til at give bestemte Regler med Hensyn til en mulig Begrænsning af Arbejdstiden ogsaa for Landarbejdernes Vedkommende. Jeg skal endelig nævne, at naar der med Hensyn til de Organer, som skulde føre denne Lov igennem, kun er henvist til, at disse Sager paatales som offentlige Politisager, saa betyder dette ikke, at Forslagsstillerne i og for sig mene, at dette er en heldig Løsning af dette Forhold. Vi tro, at den sociale Lovgivning, den hele moderne Udvikling ganske sikkert med Naturnødvendighed vil kræve, at der dannes særlige Organer, der i nogen Grad saa med Gennemførelsen og Hævdelsen af de Love at gøre, som særlig komme til at berøre det sociale Liv. Med andre Ord, vi tro, at et vist Selvstyre paa dette Omraade vil være det fremtidige Krav. Vi have imidlertid ment, at det vilde være heldigt at faa Spørgsmaalet om selve Arbejdstidens Begrænsning ved Lov gjort til Genstand for Debat og Forhandling i Rigsdagen, forinden vi kom